

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 25. kozoperska 1855.

List 43.

P e s e m
za odvernjenje kolere.

Z grehi, oh! smo zaslužili,
De ti tepeš, Oče! nas,
Smo veliko te žalili,
In preslišali tvoj glas:
Oh zanesi, Oče mili!
Pros'no te v sedanjí sili,
Oh usmili, smil' se nas!

Nehvaležne si posvaril,
Nas otroke pokoriš,
S kolero serdito vdaril,
De oterpujene zbudil.
O zanesi i. t. d.

Kolera je strašna sila,
Nar močnejšiga zvižje,
Časa mu ne da nemila,
Neprpravljen v večnost gre!
O zanesi i. t. d.

To nas strasi, uboge reve,
Ker smo grešniki slabi,
Vsi otroci grešne Eve,
Malo v smert perpravljeni.
O zanesi i. t. d.

O Marija, mati mila!
K tebi vsi zdihujemo,
De bi ti za nas prosila,
S tabo prošnje sklenemo:
O zanesi i. t. d.

In svet' Rok! tud ti se vsmili
Nas v kugi, koleri,
Naj de kličemo v ti sili
S tvojo prošnje združeni:
O zanesi i. t. d.

Sveti Valentin častiti,
Glej božjastno kolero!
Hiti nam na pomoč priti,
S tabo skup mi kličemo:
O zanesi i. t. d.

O Rozal'ja, sveta d'vica!
Kuga, lej, ljudi mori!
Boj' nam tud ti pomočnica,
Naše prošnje ti opri:
O zanesi i. t. d.

O le vsi se spreobrnimo,
Dajmo grehu vsi slovó;
Razkesani pa prosimo:
Oče, odverni kolero!
O zanesi i. t. d.

J. Burja.

P i s m o

*visoko častitiga gosp. Lorenca Lavtišar-ja, mi-
sijonarja v severni Ameriki.*

Pri sv. Križu v severni Ameriki 6. kim. 1855.
Hvaljen bodi Jezus Kristus! Nekteri moji predragi

prijatli na Kranjskim so mi želje razodeli, de naj
kej pišem v „Zgodnjo Danico“. Prav rad tem že-
ljam postrežem, tolikanj bolj, ker imam veliko lju-
bih nepozabljivih sorodovincev, prijatlov in znan-
cov tam, de mi ni mogoče vsakimu posebej pisati.

Kar so sedanji visoko častiti gosp. škof Fri-
derik Baraga v Ameriko se podali, je ta del sveta
saj po imenu skorej sploh po Kranjskim znan. Ko
je v Azii, Evropi in zgornji Afriki že sto in sto
let luč sv. vere svetila, ko je tam že tavžent in
tavžent sv. marternikov za sv. vero kri prelilo, ko
so tam škofje in duhovni že v veličastnih cerkvah
Božjo službo opravljali in z vernimi praviga ed-
niga Boga častili; je Amerika v temi neverstva
spala, še neznana starimu svetu. Tedaj je Božja
previdnost leta 1492 nektere može iz španjskiga
pripeljala na neznani svet, med neznane ljudstva,
od kterih sam Bog vé, kdaj de so sem prišli. Pervi
mornarji so mislili de so v izhodno Indijo prišli, zato so
imenovali deželo, ktero so najdli, Indijo, in se
zdaj se vsi otoki, na ktere so prvič naleteli, ime-
nujejo zahodna Indija; prebivavce nove dežele pa
so imenovali Indijane, ktero ime imajo še zdaj
stari prebivavci Amerike. V Ameriki je veliko der-
žav, ktere so večidel ljudovlade (republike). Nar
bolj znana na Kranjskim in sploh na Avstrijanskim
in Nemškim je deržava imenovana „Zedinjene
deržave“; to je več deržav, ktere imajo v no-
tranjih zadevah samostojne vlade in postave, v
vnanjih zadevah pa vse skup vredeje vlada s pred-
sednikom v mestu Vasingten-u (Washington). Ko so
Evropejci Ameriko najdli, je čedalje več ljudi od
tam prihajalo, Indijani so bili zaterani in prega-
njani, pa ne brez kervi. Indijani so se močno bra-
nili novim vseljencam, pa se niso mogli ubraniti.
Evropejci so si vso deželo vlastili, Indijani so se
jim mogli umakniti. Veliko rodov Indijanov je že
popolnoma odmerlo, samo ime je še ohranjeno; in
še ti rodovi, kteri so se ostali, nimajo veliko ljud-
stva. Nar več naseljencov v „Zedinjene deržave“
je prišlo iz Angleškiga, skorej vsi krivoverci. Ka-
toliški grof (lord) Baltimore je z nekterimi katoli-
čani ustanovil mesto, ktero ima še zdaj njegovo
ime, kjer je bil tudi prvi in nekaj let edini kato-
liški škof. Do leta 1776 so bili naseljenci pod
oblastjo in postavami angleškiga kralja. Leta 1776
4. julija pa so ljudovlado oklicali, popolnoma pro-
sto od angleške vlade. Pa je bila huda vojska;
zadnjič je bila vendar angleška vlada prisiljena
odjenjati l. 1783. Vsako leto 4. dan julija Ame-
rikanci obhajajo, kakor Avstrijanci cesarjev rojstni
dan. De so naseljenci jarm angleške vlade odpra-
vili, je dalo neizrečeno velik pospeh razširjanju

katoliške vere. Terde angleške postave so ojstro prepovedovale katoliškim duhovnam v deželi prebivati, ali še celo maševati ali pridigovati. Nova ameriška vlada pa je oklicala enako prostost vsim. Kmalu se je pokazala moč naše svete vere. Misijonarji so dohajali iz Evrope, se vé de od začetka še po redkim, pa zmirej več in več. Ščasama je pa tudi več in več novih naseljencov iz Evrope dohajalo, med temi veliko katoličanov posebno Ircov in Nemcov. Rast katoliške cerkve se zamore meriti po številu škofov in duhovnov. Pervi škof je bil Janez Carroll v Baltimoru; leta 1791 je imel ondi škofjski zbor (synodus dioecesana), v katerim je bilo samo 22 duhovnov. Leta 1810 je bil tam zbor, kjer so bili že 1 viši škof in 4 škofje; leta 1829, 1 viši škof, 5 škofov; 1833, 1 viši škof, 9 škofov; 1837, 1 viši škof, 9 škofov; 1840, 1 viši škof, 12 škofov; 1843, 1 viši škof, 15 škofov; 1846, 1 viši škof, 22 škofov; 1849, 2 viši škofa, 23 škofov; 1852, 6 viših škofov, 26 škofov. Skozi in skozi so škofje med drugimi blagimi lastnostmi posebno veliko pobožnost do preciste Device Marije in ponizno vdanost do papeža razodevali. Že l. 1791 je škof Carroll Marijo Devico izvolil za pomočnico (patrono) „zedinjenih deržav“; v zboru 1849 je zmed 25 samo eden mislil, de ni perložno, de bi sv. oče papež razglasili in poterdili, de mora vsak katoličan verovati, de je Marija brez madeža spočeta; in tako so tudi svoje misli sv. Očetu razodeli. Škofje, ki zdaj vladajo cerkev v „zedinjenih deržavah“, so pobožni, učeni in serčni, kakorsnih je tudi treba. Gospod Rikard Kenrick, viši škof v Baltimoru, so spisali verno in pravno (dogmatik in moral) v latinskem jeziku posebno pripravno za tukajšno deželo, ker nekatere okolišine so drugačne. Kar duhovsko slovstvo zadeva, se zares čudim, de so škofje in duhovni v tem kratkim času toliko napredovali. Tu so vsaktere bukve, večidel v angleškem jeziku, veliko iz ptujih jezikov prestavljenih, veliko pa tudi izvernih. Tudi nekteri neduhovni krepko podperajo katoliško cerkev s spisi, med temi je prvi Dr. Bravns'n (Brownson) v Bostonu, nekđaj protestant, zdaj pa serčen katoličan; je prejel tudi od papeža pohvalno pismo. On je zdaj v Ameriki to, kar je bil nekđaj na Nemškem nepozabljivi Jožef Gorres, ali kar je na Francoskim grof Montalembert. — Desiravno je število katoličanov veliko, pa je vendar krivovercov in nevercov še več, pravim nevercov, to je, od kersanskih staršev ali sprednikov; malikovavcov je ze malo. Vsih prebivavcov je okoli 26 milijonov. Število katoličanov ni prav znano. Katoliška cerkev je tudi v Ameriki v stanu vojskovanja, ne zoper vlado, tudi ne zoper malikovavce, ampak zoper krivoverce in neverce, kteri vse moči napenjajo, jo zatreti. Je skrivna družba, ktere udje se imenujejo nevedeži (nonodings' knownothings), ker zunej svojih skrivnih zborov nočejo nič vediti od svojih postav in namenov. Ta družba ima ude po vsih deržavah, in so se zapersegli, vse moči v to obračati, katoliško cerkev zatreti; zato hočejo vsim, kteri niso v Ameriki rojeni, pravice deržavljanov vzeti, se vé zato, ker nar veči število katoličanov so Irci in Nemci. Semtertje ze močno stopajo na noge; njih dela so znane, namreč take, kakorsne puntarjev v Evropi; saj je še vsim Kranjcam v spominu, kar so puntarji na Ogerskim počenjali. Samota razloček je, de tukej še nimajo ti mozej vladev rokah, še le semtertje kako cer-

kev požgó ali poropajo, ali nekatere katoliške Iree ali Nemce pomore; če bo pa Bog pripustil, de ti staro vstavo prekucnejo in vso vlado v rokah imajo, potem — bo katoliška cerkev v Ameriki jokala. Tode močno je upati, de Bog tega ne bo pripustil. — V Evropi v katoliških deželah se kristjan razgleduje in raduje nad starimi veličastnimi cerkvami in samostani, se spomnuje svetnikov, ki so v nekdanjih časih tu ali tam živeli; v Ameriki je pa vse novo; nove mesta in cerkve, novi samostani, nove bolnišnice itd. In ko v Evropi pobožniga kristjana milo veselje navdaja, če premisljuje brezštevilne spominke pobožnih sprednikov, in vidi, de so že v starih starih časih ljudje tam praviga ediniga Boga in Odrešenika častili; v Ameriki vidi in čuti de Jezusova vera ima ravno tisto moč, ktero je imela od začetka, ker je tukej zdaj veliko mest, vasi in cerkva, v kterih pobožni verni Boga molijo, kjer so malo poprej v temnih gojzdih divjaki v žalostnim malikovanju prebivali. In to so evropejski kristjani z Božjo pomočjo storili. — Nektere mesta v zedinjenih deržavah so neizrečeno velike in bogate, nar veči so: Novi Jork (New York), Filadelfija, kjer so katoliški škof gosp. Newman, rojeni na Českim v Avstrii, Baltimore, Novi Orleans (New Orleans), Boston, Cincinnati. Novi Jork je morebiti nar veči tergovsko mesto na zemlji, ima veliko ladjostajo, v kteri je vedno veliko bark vsake sorte. Prebivavcov je zdaj že čez 600.000. Tu se najdejo ljudje vsake rodovine: Irci, Nemci, Francozi, Lahi, Spanjci, Zamurci, Kinezi; se vé de nar več je Amerikancev, to je teh, kterih spredniki so iz Angleškiga prišli. Kako hitro je to mesto narastlo, se iz tega vidi. V l. 1790 je bilo le 33.000 prebivavcov ondi; l. 1800 že 60.000; l. 1820, 123.000; 1830, 202.000; 1845, 371.000. Veliko let sem namreč pride vsako leto veliko tavezent Evropejcev v Ameriko, ki se tukaj naselijo. Cincinnati je nar veči mesto v Ohajski (Ohio) deržavi. Ko so gospod Friderik Baraga sem prišli, sedanja deržava „Misigan“, še ni imela lastniga škofa, ampak škof v Cincinnati jo je oskerboval, pozneje so vstanovili škofijo „Detroit“ za ves Misigan in zdaj je spet ta na dvoje razdeljena, severni del imajo naš preljudi škof g. Baraga. V Cincinnati je zdaj viši škof, kterimu je tudi naša škofija podveržena. Spomladi so bili škof doli per provincijalnim zboru. Nar veči mesto Misiganske deržave je Detroit, tako veliko kakor Ljubljana, samo še ne tako lepo, ker je še novo, veliko hiš še ni popolnoma zdelanih, kamnitiga tlaka še ni skorej nič, deske so ob straneh položene, de se po njih hodi. Tukej so škof gosp. Peter Lefevre iz Belgije, 51 let stari. Nova škofjska cerkev je precej velika in čedna; je tudi nova bolnišnica, prav velika in lepa; usmiljene sestre bolnikom strežejo. Tudi veliko Nemcov je tukej in v okolici; 3 redemtoristi imajo nemško faro, eden je Čeh, oče Beranek. V Detroitu je tudi en Kranjec iz Viča pri Ljubljani, Andrej Česirek, je kakih 20 let v Ameriki, več let je bil pri g. Baragatu. Neizrečeno sim bil vesel Kranjca v Ameriki viditi; je tak, kakorsni so priprosti kmetje na Kranjskim, ponižen in pobožen, z delam svojih rok se živi, bogat ni. Njegova žena je taka, kakorsen on; bila je popred krivoverka, in mož jo je s priljudnim prigovarjanjem napravil, de je pravo vero sprejela. (K. sl.)

Is Amerike.

(Dalje.)

Prav lepo smo letas tukaj obhajali tudi praznik sv. Rešnjiga Telesa med drevjem in germičevjem. Indijanci so bili namreč po moji napovedi za 4 evangelije germe, drevesa in čoke posekali, so pot v podobo štirvogelnika napravili, de je bil stacion stacionu naproti v enaki daljavi. Procesija se je napravila z veliko spodbudljivostjo in duhovnim veseljem; vendar pa kratko ne tako slovesno, kakor po olikanih državah. Od venčanja, lepšave, ornata in parade tukaj še misliti ni.

Pripravljali smo pa to reč tako le: V cerkvi sim svojim vernim povedal, kateri dan bo visoki praznik sv. Rešnjiga Telesa, in sim jih podučil, s kolikim globokim spoštovanjem, kako tiho, ponižno in pobožno de naj gredó s procesijo, ter kako spodobno se jim je obnašati, ko živiga Boga spremljajo. Ako pa želé praznik še slovesniši napraviti, naj se nekaj mož v dve versti vstopi, ter naj po vsakim blagoslovu enoglasno vstrelijo. V večer pred praznikom po uglajeni poti za procesijo so napravili Indijani 4 šotore (altarje za žegen), na vsakim oglu poti eniga. Zabili so namreč tenkih količev v tla, so jih zgorej skupaj vpognili, ter votline z vejami, košuljami in podlesnimi cveticami zamašili, v vsakim šotorji je bila deska vravnana, sv. Rešnje Telo na njo postaviti. Zdaj je bil v cerkvi altar z zalimi umetnimi cveticami in lepimi tablami in podobami ozaljšan, s čistim platnam pregrujen, cerkev zmíta in počejena. V dan procesije sim pripravil svoje edino lepo cerkveno oblačilo; en Indijanec je nesel veliko svetilnico, drugi ogenj, drugi kadilnico in kadilo, dva fanta sta imela vsaki po dva zvonca v rokah, ter sta zvončkala med procesijo, eden je pa mašne bukve nesel. Gredé s procesijo se je indijansko pelo, ves gojzd se je razlegal od hvalniga petja. Jest pa sim vse po cerkvenih segah opravljal. Kakih 30 Indijanov v dveh verstah je na koncu vsaciga blagoslova prav enoglasno vstrelilo. Pri obhodu so bili vsi ljudje bližnjih krajev, vse se je s posebno spodbudljivostjo in gorečo pobožnostjo opravljal. To tedaj je bilo obhajanje sv. Rešnjiga Telesa uboge male indijanske čede Kristusove po logu in germovji med svetim hvalnim petjem in nebeško sladkostjo za naše duše. Od Indijancov Wolfsriver Falls-a moram še pristaviti, de bodo vedno na tem kraji ostali, ker tako je Vašingtensko starašinstvo sklenilo, in njih letno plačilo za zemljištvá, zedinjenim državam prepusene, terpi se 24 let. Plačilni dan je v začetku kozoperska, in Indijani dobivajo po osebah, stari in otroci enako, vsaki po 10 dolarjev na leto. K temu so dobili tudi še 8 jarmov volov, več velikih vozov, plužniga železja, rovnice, žag, sekir, bran itd. Vso to spomlad so se nekteri mladi Indijani z izdelovanjem pohištev pečali, in en tesar je od države za nje najét, de jih učí hise delati. Ena hiša je že postavljena, druga bo skorej dokončana, in še 5 družih se dela za razne naprave Indijanov. Obdelujejo polje in verte, vse semena k temu se jina preskerbljujejo; en najemnik pa jih učí orati in zemljo obdelovati. Imajo tukaj eniga podpornika, dva učenika, eden bo indijanska mladost celo glasbe in petja učil. Pripravljena je za nje obena žaga, de zamorejo po svoji volji derva žagati. Bog daj, de bi pa tudi ne bilo kake presiljave; zakaj ko je človek lačen, sploh rad na Boga misli, ko je pa sit in zločin, Boga pogosto

iz misel izpusti. Verh rečeniga dobivajo Indijani, kadar se jim splačuje, še polne vreče moke, nasoljene svinjine, podzemljic in koruze. Od teh reči tudi meni nekaj dajo. Ker pa precej po splačilnim mescu sv. post našiga reda nastopi, zraven tega njih živež komaj za en mesec skezá, ker so že poprej močno izstradani, večasi, kakor pravijo, po cele dva dni nobene mervice v ustih nimajo; se mora duhoven, ki ga očeta imenujejo, do njih očeta skazati, svoj predal odpreti, ter lačne nasitovati. Tako prihajajo marsikteri k meni, de naj jim v stiski pomagam. Dam jim moke, svinjine, indijanskiga sladkorja i. d. Navadno pa tobaka močno pogrešajo: napolnim jim tedaj z njim njih indijanske žepe, in jim dam še kak klinček k njemu. To jih bolj veseli, kakor de bi jim kruha dal. Tudi jim dajem tobakir in nosljaka (tobaka za nosljati), kteriga večidel stare žene zavoljo vedne bolečine v glavi nosljajo. Bolečine v glavi so jim večasi tako silne, de si z bucikami kožo na obeh sanceh prebodejo ter pušajo. To je zares prederzno in nevarno, ali še bolj boleče se mi zdi, mesce med nosnicama prebadati, ter maožico uhanov (to je, nosanov) nanj obešati; ali pa mečo obeh uses tako prebosti in stergati, de se zamore konec persta vanj vtakniti, in de na vsako stran cel čop koravd z mnogoterimi sumecimi plehastimi uhaní in medajlami obešajo. To pa je le samo lišp ajdov (v Evropi, to je pri nas, tudi kristjanov. Vred.), po sv. kerstu pa vse to jenja, vendar se znanja tega poznajo vse življenje. Naj starši škofija zedinjenih držav je Baltimore; bila je l. 1789 ustanovljena. Pervi škof je bil Janecz Carroll. Leta 1791 je imel prvi škofljski zbor, s svojimi 20 mašniki. Umerl je l. 1815. (Kako hitro in častljivo, de se sveta katoliška Cerkev v Ameriki razširja, kaže pregled škofij in duhovstva, ki ga je gospod misijonar v pismu pristavil. Po le tem je bila l. 1808 v Ameriki 1 škofija, 2 škofa, 68 duhovnov, 1 kolegij; leta 1855 pa je že 41 škofij, 41 škofov, 1704 duhovni, 1824 cerkvá, 21 kolegij.)

Ogled po Slovenskim.

Is Ljubljane. Te dni sta umerla v Ljubljani dva moža, ki sta bila v mnogi zavezi z duhovstvom in cerkvami po Slovenskim, namreč slovesni malar gosp. Langus, in pa nekdanji Senklovski cerkvenik in umetni izdelovavec cerkvene oprave, g. Fik. Bog jima povračuj obilno, kar sta storila dobriga za Božjo čast!

☉ Spet se po mestu plazi neki spis, ki pod imenom „Unterscheidungshrechen“ ne le, de svoje lastne zmote v sladkih besedah nališpane razširja, temuč še celo tudi častitljivi naši katoliški cerkvi lažnjive reči podtikuje in njeno nauke kazi in pači, kakor so naši nasprotniki navajeni. Prejden bolj obširno od teh zapejljivih bukve spregovorimo, nas dolžnost veže, svoje ljubo katoliško brate opomniti, de naj se varujejo verjeti, kar nasprotniki naše vere od nje pišejo, ampak de naj se iz naših lastnih katekizmov učijo, kaj de naša sveta vera učí in je učila, in pa kaj de ona od svojih otrok hoče. Kdor je dobro podučén v kersanskim nauku, hitro spozná volka v ovčjim oblačilu; komur pa tega manjka ali ga ima kaka strast vklenjeniga, mu je vsaka zmotnjava nevarna, še nar bolj pa, če je v lepo oblačilo nališpana.

☉ Iz Kromsmünstra. Iz lista benediktinarskiga novina od onod posnamamo naslednje: Samostan ima 95 družnikov, 79 Avstrijancov, 3 Parce, 1 Tiroleca, 1 Korošca, 1 Štajarca, 3 Moravce, 1 Čeha in 6 Kranj-

cov. Kranjci so ti le: Gosp. Marian Kollar, Bistričan, doktor medroslovstva, c. k. ministerski svetovavec, konzistorijalni svetovavec v Lincu in družnik cesarske učne akademije na Dunaji. Gosp. Oton Žima, Ljubljčan, prefekt v konviktu in učenik na c. k. kremsmünsterskim gimnazij. Gosp. Štefan Žima, Ljubljčan, eniga brat, duhovni pomočnik v Thalhamu. Gosp. Ildefons Šmid, Radečan, duhovni pomočnik v Ried-u. Gosp. Alojzi Keržičnik, duhovni pomočnik v Buchkirchen-u. Gosp. Severin Fabiani, novinec. Benediktinski ondotni ustav ima 25 fará. Nekteri kapitulari so pošiljajo tudi za hišnike in oskerbnike na ustavove grajsine. Kleriki se učijo bogoslovstva v domačem bogoslovišni na regul. korarskim ustavu pri sv. Florjanu pri Lincu.

Iz Loške doline 8. kozop. 1855. — Kakor je že nedavno po „Novicah“ naznanjeno bilo, je tudi pri nas bila huda kolera, ktera je iz začetka silno hudo razsajala, pozneje se pa po raztresenih vaseh Staroterske fare razširila, in tu in tam po samim kakšniga pobrala. Upamo, de bo skoroj popolnoma potihnila. V spominu nam bo vedno ostala, de bi tudi tistih dobrih sklepev poboljšanja, ktere je gotovo vsak o tem žalostnim času storil, nikdar ne pozabili, potem tudi upati smemo, de se ne bo več vernila. Bog daj!

Z veseljem je bilo viditi, de ljubezen do bližnjiga ni še ugasnila med nami, ker pri nas ni bila taka, de bi bili ljudje od bolniga bežali ali ga celo zapustili; temuč je bila po toliko lepih zgledov djanske ljubezni naših farnih duhovnih gospodov vneta, ki so se noč in dan trudili, de bi bolnike in umirajoče s sv. zakramenti previdili in jim duhovno tolažbo v serce lili; pa tudi uboge so podpérali z darili, de bi tako žalostni stan revniga bolnika zboljšali. Čuditi se je, de sta dva gosp. kaplana zamogla skoroj le sama po vsi fari bolnike previditi. Ali Bog ji je ohranil in prihranil, v blagor njim izročeni. — Velika je bila tudi skerb gosp. zdravnika, ki je vedno le sam se trudil po vsim Loškim kantonu, pa tudi preblagi gospod deželni poglavar iz Ljubljane so prišli obiskat naše bolnike in jim pomoč delit in jih tolažiti; kakor so tudi naš kantonski predstojnik vedno skerbeli za bolnike, de jim potrebniža živeža v boleznih ni manjkalo. —

Bog nam ohrani take blagodušne gospode v blagor podložnikov. — Z Bogam! D—n.

Iz Ipave. † Kolera nas je zapustila, hvala Bogu. Pričela se je bila pri nas precej po kresu v Šturji, in se je potem po celi dolini plazila od vasi do vasi, de ga mende ni koticika, kteriga bi ne bila obiskala. Posebno hudo je divjala v Sent-Vidskim vikariatu in v Budajnah, pa tudi v Šturji, na Ustji in na Slapu jih je veliko pomerlo. Ni zanašala ne cveteči mladosti, ne terdni moški starosti in tudi sivi glavi prijenjala ni; vender pa je segala nar raji ondot, kjer je veči revšina bila ali zanikernost. V celim Ipavskim okrogu jih je mende pomerlo okoli 440, med temi trije duhovni.

V zahvalo, de nam je ljubi Bog odvzel to strašno šibo, ki nas je hudo zadevala cele tri mesce, so bili napravili gosp. dekan na roženkransko nedeljo zahvalno Božjo službo pri Devici Mariji v Logu. Ginljivo je bilo gledati, kako je pobožno ljudstvo skup vrelo od vsih strani, ne le našiga dekanata, po kterim je ta slovesnost oznanjena bila, ampak tudi iz bližnjih krajev Goriske nadškofije, tako de se je prostorna cerkev premajhna zdela za obilno množico. Ni jih bilo tu viditi tistih zija lastih postopačev, ki se pri cerkvenih shodih semtertje nahajajo, ampak vsi so hiteli, od enakih misel in želja gnani, v cerkev, v goreči molitvi razlit svojo serčno zahvalo pred milo podobo preblazene Po-

rodnice Božje za mogočno varstvo in materno pomoč Njeno. Svetičnost letó zvišati so se bili duhovni pastirji vsih bližnjih duhovnij v Logu sošli, in so g. dekanu pri sv. maši stregli, po kteri je bila zahvalna pesem zapeta. Med svetim opravilam je pridigoval Verhopolski gosp. kurat okoljšinam prav primerno in a tako zgovorno besedo, de je bilo slcherniga serce zadeto, kakor so pričale obilne solze, ki so se vdirale po licah ginjenih poslušavcov. Pa tudi posvetni gospodi, gosp. okrajni poglavar z vsimi vradniki tukajšne okrajne gosposke, v svoji vradni opravi, gg. zdravniki, žandarmetija, cestninska straža in mnogo drugih veljakov, ki so se slovesnosti vdeležili, so s svojim spodbudnim zgledam k povzdigi občne pobožnosti dokaj pripomogli.

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Zagreba piše „Kat. list“: Te dni je prišla prednjica usmiljenih sester v tukajšni samostan in je pripeljala seboj dve zamurki, kteri je znani ljudoljub Olivieri z mnogimi družimi v Afriki iz sužnosti odkupil, in v Evropo pripeljal. Ti zamurki, ki bodo za eno prevzvišeni vikši škof, za drugo prečastiti kapitel plačevali, se bote redile v samostanu usmiljenih sester, in ko bote prav pripravljene, jih bodo kerstili.

Ali so dolžni fajmoštri ob odpravljenih praznikih za svoje faráne maševati? — Eno leta sem so bogoslovski učeniki v Lovarii na Belgijanskim in duhovni Bernske škofije v Moravi pretresovali vprašanje, ali so fajmoštri dolžni ob odpravljenih praznikih za svoje faráne maševati? Eni so terdili, de, eni pa, de ne. Bernski škof so torej v Rimu dali to vprašanje razsoditi. In apostoljski Sedež je to reč tako razsodil: „Perillustris ac Reverendissime Domine uti Frater. — Relatis Sanctissimo Domino Nostro per infra-scriptum Secretarium S. Congregationis Concilli adjunctis precibus datis nomine amplitudinis Tuae, Sanctissimus mandavit praesentem ad Amplitudinem Tuam scribendam esse, cum in finem, ut Eidem notificetur, non teneri parochos ad applicationem Missae pro populo enunciatis diebus festis, quibus permissum fuit eidem populo vacare operibus servilibus, et sublata fuit obligatio Missam audiendi, cum non comprehendantur in declarationibus factis a summis Pontificibus Pio VI. et Pio VII. quoad festos dies ab iisdem abrogatos. Haec Sanctitatis Suae mandata dum per praesentes exequimur, eidem Amplitudini Tuae fausta omnia precamur a Domino, Amplitudinis Tuae — Roma 28. Septembris 1852. Uti Frater C. Card. Patricius. — A. Quaglia Secretarius.“

Mili darovi.

Za katoliško rokodelsko družbo v Ljubljani.

I. I. 2 gld. — Gosp. kaplan Štef. Prijatelj 5 gld. — I. I. 2 gld. — Ključarska denarnica 10 gld.

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofiji. Premska fara je podeljena gosp. Matevžu Preželnu, Senklavskinu kaplanu v Ljubljani; Ustijska kaplanija gosp. Jan. Ederju, kaplanu v Ipavskim Sentvidu; Terbojska kaplanija gosp. Jurju Zabrezovniku, kaplanu v Smartnim pri Litli. — Gosp. Jožef Turk, Terbojski duhovni pastir, so v karmelitsarki red sprejeti. — Gosp. Jož. Gradu je privoljeno za nekoliko časa v pokoj se podati. — Prestavljene so kaplani: gosp. Jan. Skubic v Smartno pri Litli, gosp. And. Drobnič v Ljubljano k sv. Petru, gosp. Kar. Prohaska na Trato, gosp. Fil. Cvek v Ipavski Sentvid, gosp. Matija Kulavie na Vinico, gosp. Jan. Fajdiga v Senožeče, gosp. Jan. Lauter, namestnik v Premu, ostane tam za kaplana.